
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Географічний факультет
Кафедра країнознавства та туризму

Кіптенко Вікторія Костянтинівна

ТУРИСТИЧНА ПОЛІТИКА

навчально-методичний комплекс до дисципліни
для студентів освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 242 Туризм

Київ-2023

Кіптенко В.К.

Туристична політика: навчально-методичний комплекс до дисципліни для студентів освітнього рівню «бакалавр» спеціальності 242 Туризм. К., 2023. 41 с.

Рецензент:

Доктор географічних наук, професор Любіцева О.О.

Кандидат географічних наук, доцент Аріон О.В.

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 10 від 21 квітня 2023 року)

Навчально-методичний комплекс висвітлює структуру дисципліни «Туристична політика», основні навчальні цілі та програмні результати. Містить розгорнуту програму дисципліни, зміст завдань самостійних та практичних робіт за навчальною дисципліною.

Рекомендовано для студентів, які здобувають освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра зі спеціальності 242 Туризм географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ЗМІСТ

	Сторінки
Вступ	4
Система поточного та підсумкового контролю	7
Структура дисципліни «Туристична політика»	9
Тематичний зміст й завдання самостійних та практичних робіт, питання для самостійного контролю знань з дисципліни «Туристична політика»	
Частина 1. Системна сутність туристичної політики	
Тема 1. Системна сутність управління/урядування в туризмі	10
Тема 2. Туристична політика: сутність, цілі та завдання	12
Тема 3. Еволюція підходів управління/урядування в туризмі	17
Тема 4. Сталість як нова норма й фокус туристичної політики	17
Тема 5. Засади розробки туристичної політики	21
Тема 6. Роль та функції державних інституцій у туристичній політиці	21
Тема 7. Роль та функції недержавних акторів у туристичній політиці	23
Частина 2. Інструменти реалізації туристичної політики	
Тема 8. Особливості й інструменти туристичної політики міжнародного (глобального) рівня	24
Тема 9. Особливості й інструменти туристичної політики наднаціонального (ЄС) рівня	25
Тема 10. Особливості й інструменти туристичної політики національного рівня	25
Тема 11. Особливості й інструменти туристичної політики регіонального рівня	30
Тема 12. Особливості й інструменти управління й планування туризму на місцевому рівні	31
Тема 13. Проблеми й перспективи вдосконалення туристичної політики в контексті сучасних викликів (криз)	31
Приклад залікового тесту	33
Рекомендовані джерела	37

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Туристична політика» є обов'язковим компонентом комплексної підготовки фахівців рівня «Бакалавр», спеціальності «242 Туризм» освітньої програми «Туризм» підготовки бакалаврів географії.

Метою дисципліни є сформувати розуміння й вміння аналізу туристичної політики, які реалізують здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Попередні вимоги до навчального курсу полягають в успішному опануванні обов'язковими дисциплінами «Основи туризмознавства», «Організація екскурсійних послуг», «Організація готельного господарства», «Організація транспортного обслуговування», «Організація харчування в туризмі», «Організація послуг», «Методи досліджень в туризмі» та володіння навичками організації навчання, критичного мислення, використання інформаційних технологій для збору, обробки та аналізу якісної та кількісної інформації та даних.

Анотація. Дана дисципліна спрямована на формування розуміння системної сутності туристичної політики, надаючи знання та вміння аналізувати сутність, цілі та завдання туристичної політики; еволюцію підходів до управління туризмом й сучасні детермінанти сталості як нової норми урядування; етапи розробки, інструменти й агентів впровадження (державних та НУО); суттєві риси туристичної політики на міжнародному, наднаціональному, національному та місцевому рівнях, що реалізують здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації, що забезпечує вирішення дослідних завдань, пов'язаних зі збором та обробкою даних та аналізом тенденцій, проблем, перспектив розвитку туристичного сектору та його підсистем.

Завдання (навчальні цілі) дисципліни «Туристична політика» полягають у наданні студентам загальних та фахових

компетентностей, передбачених діючою редакцією освітньої програми «Туризм», зокрема:

- Знання та розуміння предметної області й специфіки професійної діяльності в контекст розробки й втілення туристичної політики на різних таксономічних рівнях з відповідним застосуванням прийомів критичного мислення, аналізу й синтезу (ЗК4, ФК 15);

- Здатність опрацьовувати документи, критично аналізувати й синтезувати отримані результати характеристики туристичної політики й робити висновки щодо проявів застосування еволюційних підходів до управління/урядування державними інституціями та НУО (ЗК4, ФК 30);

- Розуміння особливостей та здатність визначати, формулювати й вирішувати проблеми, ґрунтуючись на бенчмаркінгу туристичної політики міжнародного, наднаціонального (зокрема ЄС), регіонального та місцевого рівнів (ЗК9, ФК 30).

Програмні результати навчання.

Називати та відтворювати основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів (РН1);

Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості (РН16);

Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань (РН19);

Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання (РН20)

Результати навчання дисципліни:

Знати:

- ✓ *Системну сутність управління/урядування в туризмі;*
- ✓ *Сутність, цілі та завдання туристичної політики;*
- ✓ *Особливості прояву еволюційних підходів до управління/урядування туристичним сектором;*
- ✓ *Сутність імперативу сталості та його реалізації в туристичній політиці;*

-
- ✓ *Етапи розробки та інструменти втілення туристичної політики;*
 - ✓ *Функції державних та недержавних інституцій в контексті туристичної політики;*
 - ✓ *Засади туристичної політики міжнародного рівня та наднаціонального (ЄС), національного, регіонального та місцевого рівнів;*
 - ✓ *Проблеми й перспективи вдосконалення туристичної політики в контексті сучасних викликів (криз).*

Вміти:

- ✓ *Аналізувати сутність, складові та прояви системних зв'язків туристичної політики;*
- ✓ *Виявляти причини й наслідки взаємозв'язаності складових державної політики;*
- ✓ *Визначати причинно-наслідкові ефекти взаємодії туристичної політики й туристичного бізнесу;*
- ✓ *Виявляти функції агенцій державного управління туризмом в Україні в історичному контексті;*
- ✓ *Визначати функції НУО в сфері туризму в контексті туристичної політики України;*
- ✓ *Визначати, формулювати й пропонувати вирішення проблем туристичної політики в Україні, ґрунтуючись на бенчмаркінгу туристичної політики міжнародного, наднаціонального (зокрема ЄС), регіонального та місцевого рівнів.*

Комунікація:

- ✓ *Бути здатним використовувати відповідні методи та прийоми дискусії, групової роботи, належного представлення результатів виконання практичних робіт та самостійних завдань, у тому числі за допомогою сучасних комп'ютерних засобів, використання джерел інформації й даних, у тому числі іноземною(ними) мовами.*

Автономність й відповідальність.

- ✓ *Здатність самостійно вирішувати поставлені завдання, аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань усвідомлюючи імператив сталості, й відповідальність за дотримання академічної доброчесності.*

Форми викладання і навчання:

- лекції;
- практичні заняття;
- дискусії;
- самостійна робота;
- презентація й захист індивідуального дослідного залікового завдання.

**СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО
КОНТРОЛЮ**

Для повного оволодіння студентами знаннями з курсу "Туристична політика" передбачено засвоєння ними матеріалу лекцій, самостійне вивчення програмного матеріалу, виконання практичних завдань та самостійної роботи, участь у дискусіях, виконання самостійної роботи.

Схема формування оцінки: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами тест-опитувань, виконання та обговорення завдань для самостійної роботи на практичних заняттях, індивідуального (залікового) завдання, заліку.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови опанування дисципліни на належному рівні така:

- Результати навчання – знання - до 30%;
- Результати навчання – вміння - до 50%;
- Результати навчання – комунікація – до 10%;
- Результати навчання – автономність й відповідальність – до 10%

Форми оцінювання студентів: У курсі передбачено 2 змістовні частини. Заняття проводяться у формі лекцій та практичних занять. Завершується дисципліна заліком.

Семестрове оцінювання: кількість балів, що студент отримує протягом семестру є сумою балів, що були отримані при оцінюванні тест-опитувань, презентації та обговорення виконаних завдань для самостійного виконання.

Організація оцінювання: опитування у формі тесту письмово проводяться по завершенні тем 2,4,7,10 та 12. Завдання для самостійної роботи обговорюються та захищаються по виконанню, відповідно до графіка проведення практичних занять.

Студенти, які протягом семестру не набрали кількості балів, що за шкалою відповідності становить граничні 60 балів, складають заліковий тест, який включає питання семестрових тест-опитувань.

Оцінювання за формами контролю:

- ✓ *Тест-опитування:* від 5 до 25 (*) балів;
- ✓ *Презентація та обговорення виконаних завдань на практичних заняттях:* від 15 до 25 балів;
- ✓ *Виконання завдань для самостійної роботи (**):* від 15 до 25 балів;
- ✓ *Захист індивідуального (залікового дослідного завдання):* від 15 до 25 балів;
- ✓ *Заліковий тест (*):* від 10 до 40 балів.

** заліковий тест проводиться для здобувачів, які протягом семестру не набрали кількості балів, що за шкалою відповідності становить 60 балів;*

*** усі завдання для самостійної роботи мають аналітичний характер.*

Умови допуску до заліку: рекомендований мінімум для допуску – 35 балів. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 35 балів (рекомендований мінімум) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до залікового тесту є написання рефератів за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

Підсумкове оцінювання у формі заліку проводиться у формі захисту залікового завдання й, у разі потреби, залікового тесту. Максимальна кількість балів під час заліку – 40, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 10 (60% максимальної кількості балів, відведених на залік).

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом № 716-32 від 31 серпня 2018 року.

Шкала відповідності оцінок: Зараховано - 60-100 балів; не зараховано - 0-59 балів.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ
«Туристична політика»
Тематичний план лекцій та практичних занять

№ тем и	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Частина 1. Системна сутність туристичної політики				
1	Тема 1. Системна сутність управління/урядування в туризмі	2	6	8
2	Тема 2. Туристична політика: сутність, цілі та завдання	4	6	10
3	Тема 3. Еволюція підходів управління/урядування в туризмі	4	-	8
4	Тема 4. Сталість як нова норма й фокус туристичної політики	2	-	6
5	Тема 5. Засади розробки туристичної політики	4	-	10
6	Тема 6. Роль та функції державних інституцій у туристичній політиці.	2	6	8
7	Тема 7. Роль та функції недержавних акторів у туристичній політиці	2	6	8
Частина 2. Інструменти реалізації туристичної політики				
8	Тема 8. Особливості й інструменти туристичної політики міжнародного (глобального) рівня	2	-	6
9	Тема 9. Особливості й інструменти туристичної політики наднаціонального (ЄС) рівня	2	-	6
10	Тема 10. Особливості й інструменти туристичної політики національного рівня	4	10	24
11	Тема 11. Особливості й інструменти туристичної політики регіонального рівня	2	-	6
12	Тема 12. Особливості й інструменти управління й планування туризму на місцевому рівні	2	-	6
13	Тема 13. Проблеми й перспективи вдосконалення туристичної політики в контексті сучасних викликів (криз)	2	-	6
	ВСЬОГО	34	34	112

Загальний обсяг **120 год.**

Лекції – **34 год.**

Практичні заняття – **34 год.**

Самостійна робота – **112 год.**

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ Й ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «ТУРИСТИЧНА ПОЛІТИКА»

ЧАСТИНА 1. Системна сутність туристичної політики

Тема 1. Системна сутність управління/урядування в туризмі

Політика як мистецтво управління/урядування; сфера суспільної діяльності; напрям діяльності або засади, на яких ця діяльність здійснюється. Історичні інструменти управління/урядування (ієрархія, культура, ринок): еволюція домінант й балансу, сучасні пріоритети. Державна політика. Ідея «бездіяльності» в державній/публічній політиці.

Туристична політика. Обґрунтування державного втручання в сегмент подорожей та туризму. Фіаско ринку. Фіаско урядування. сучасні виклики та відповіді (фокус ЮНВТО, фокус СЕФ, фокус ОЄСР, фокуси ЄС, фокус СРПТ). Системна сутність урядування в туризмі: суб'єкт та об'єкт управління (Рис 1.).

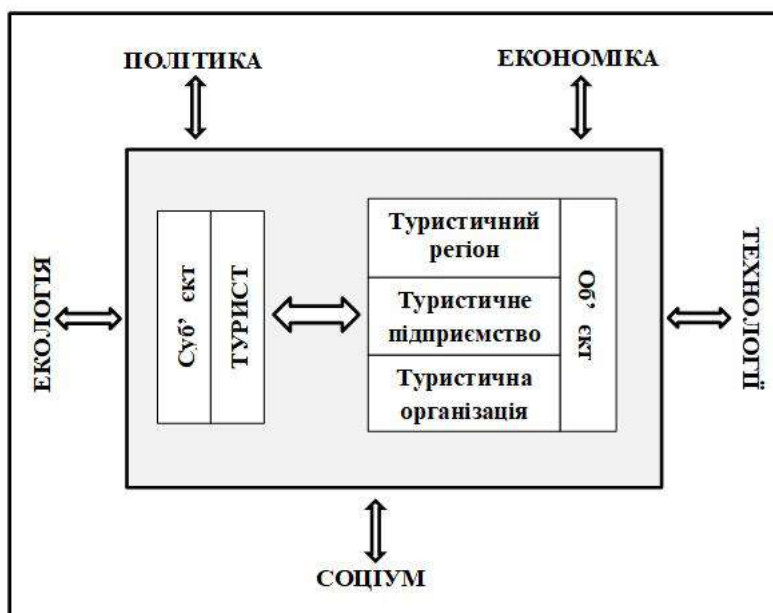

Рисунок 1. Суб'єкт, об'єкт і середовище урядування в туризмі

Завдання для самостійної роботи 1. Сутність поняття «туристична політика»

1. Вибрати з літературних джерел до 10 визначень поняття «туристична політика» та заповнити таблицю:

	Автор	Визначення	Посилання
1.			
2			

2. Провести критичний аналіз обраних визначень, склавши таблицю

№ п/п	Суб'єкт	Об'єкт	Цільові настанови	Критичні зауваження (суперечності, не враховані аспекти, складники тощо)
1				
2				
3				

3. За результатами критичного аналізу запропонуйте власне визначення

Туристична політика – це

Виконане завдання додається до Гугл класу (надсилається на е-скріньку викладача)

Практична аудиторна робота «Критичний аналіз визначень туристичної політики».

Мета роботи: опанувати навички контет-аналізу, критичного аналізу визначень поняття «туристична політика», інтерпретації та аргументації визначення поняття «туристична політика», рецензування визначень колег.

За результатами обговорення та дискусії щодо аналізу, аргументів та критичних зауважень до існуючих визначень туристичної політики, пропозицій визначень з урахуванням критичних зауважень, систематизуються й узагальнюються критерії оптимального визначення поняття, аспектів, що має включати його формулювання, й розуміння суб'єкт-об'єктних основ туристичної політики.

ТЕМА 2. Туристична політика: сутність, цілі та завдання

Туристична політика як сукупність візій, рішень та практик, уряду (у співпраці з приватними та/або соціальними акторами) з метою досягнення цілей, пов'язаних з туризмом як соціальним феноменом (Рис.2). П'ять векторів цілей туристичної політики: сприяння зростанню туризму/ зміцненню конкурентоспроможності туризму; забезпечення комплексного та пропорційного розвитку туризму; забезпечення якісного досвіду споживачів; здійснення координації й узгодження діяльності з подолання фіаско ринку, трансформації на шляху сталого розвитку; сприяння запровадженню інновацій.

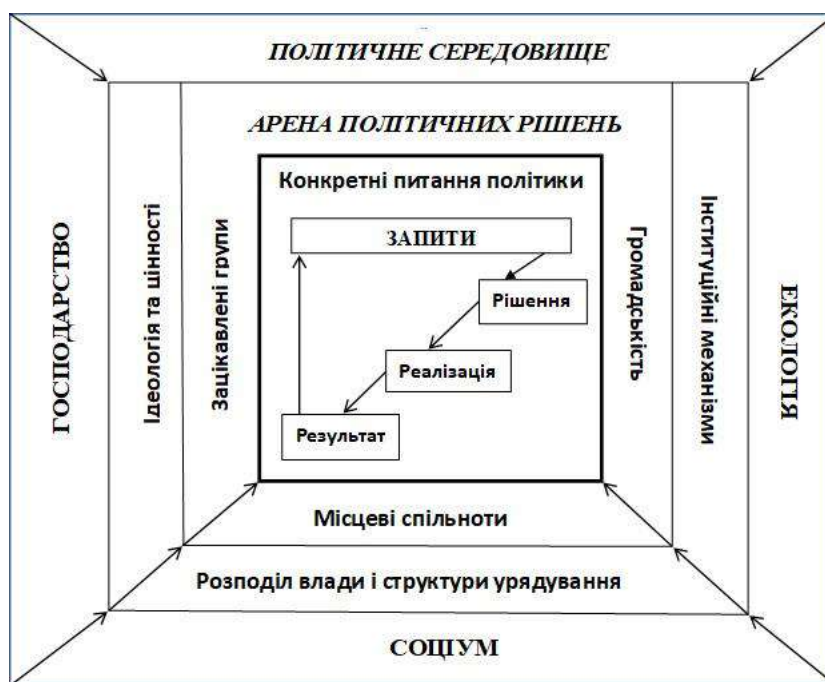

Рисунок 2. Системна сутність урядування в туризмі

Смарт цілепокладання та декомпозиція цілей. Завдання туристичної політики в контексті сприяння зростанню туризму/ зміцненню конкурентоспроможності туризму (нові/розвинені дестинації).

Завдання туристичної політики в контексті забезпечення комплексного та пропорційного розвитку туризму (території, ресурси у тому числі земельні, інфраструктура, потоки). Завдання туристичної політики в контексті забезпечення якісного (безпечний, задовільний (satisfying) та повноцінний) досвіду споживачів. Завдання туристичної політики в контексті здійснення координації й узгодження діяльності з подолання фіаско ринку, трансформації на шляху сталого розвитку. Завдання туристичної політики в контексті сприяння запровадженню інновацій (дослідження, знання та ідеї, інструменти).

Завдання для самостійної роботи 2. Туристична політика як складова державної політики

Знайти та розглянути до десяти **КОНКРЕТНИХ** прикладів взаємозв'язаності туристичної політики держави з іншими складниками державної політики в Україні (запити, рішення, реалізація, результати). За результатами пошуку інформації складається аналітична довідка (до 5 сторінок) з обов'язковим зазначенням джерел інформації.

Виконане завдання додається до Гугл класу (надсилається на е-скриньку викладача)

Практична аудиторна робота Сутність та ефекти взаємозалежності туристичної політики та інших складових державної політики.

Мета роботи: відпрацювати навички аргументації та систематизації прикладів взаємозв'язаності туристичної політики та інших складових державної політики.

За матеріалами виконаного завдання для самостійної роботи 2 презентуються приклади взаємовпливів туристичної політики й

- Економічної політики (з її складовими)
 - Політики транспортних перевезень
 - Екологічної політики
- Політики регіонального розвитку тощо

В результаті обговорення в групі складається систематизована таблиця/інтелектуальна карта.

Завдання для самостійної роботи 3. Туристична політика і практика туристичного бізнесу/розвитку DESTИНАЦІЙ

Знайти та розглянути до десяти **КОНКРЕТНИХ** прикладів позитивних та негативних впливів туристичної політики на туристичний бізнес/розвиток DESTИНАЦІЙ на прикладі виробничої практики та з інформаційних джерел в Україні. За результатами пошуку інформації складається аналітична довідка (до 5 сторінок) з обов'язковим зазначенням джерел інформації.

Виконане завдання додається до Гугл класу (надсилається на е-скриньку викладача)

Практична аудиторна робота Сутність та ефекти взаємозалежності туристичної політики та бізнесу/розвитку DESTИНАЦІЙ.

Мета роботи: відпрацювати навички аргументації та систематизації прикладів взаємозалежності туристичної політики та бізнесу/розвитку DESTИНАЦІЙ.

За матеріалами виконаного завдання для самостійної роботи 3 презентуються приклади, висувається аргументація щодо позитивного та негативного впливу туристичної політики на туристичний бізнес/розвиток DESTИНАЦІЙ в Україні. В результаті обговорення в групі складається систематизована таблиця/інтелектуальна карта.

Завдання для самостійної роботи 4. «Смарт (Smart) цілепокладання в настановах туристичної політики України»

Провести аналіз програмних документів туристичної політики України на предмет smart цілепокладання та декомпозиції завдань, беручи до уваги декомпозицію цілей. Скласти аналітичну довідка (до 5 сторінок).

Виконане завдання додається до Гугл класу (надсилається на е-скриньку викладача)

Практична аудиторна робота. «Смарт (Smart) цілепокладання та декомпозиція завдань в програмних документах туристичної політики України»

Мета роботи: відпрацювати навички критичного аналізу smart цілепокладання та декомпозиції цілей на прикладі програмних документів туристичної політики; аргументації власної точки зору; дискусії в підгрупах та систематизації точок зору.

За результатами виконаного завдання для самостійної роботи 4 та обговорення в підгрупах складається систематизована таблиця/інтелектуальна карта.

Питання для самостійного контролю знань за темами 1 та 2

1. Сутність політики як мистецтва управління/урядування.
2. Сутність політики як сфери суспільної діяльності.
3. Сутність політики як наряду діяльності або засад, на яких ця діяльність здійснюється.
4. Сутність історичних інструментів управління/урядування.
5. Специфіка прояву історичних інструментів управління в туризмі.
6. Державна політика.
7. Ідея «бездіяльності» в державній/публічній політиці.
8. Туристична політика.
9. Обґрунтування державного втручання в сегмент подорожей та туризму.
10. Фіаско ринку.
11. Фіаско урядування.
12. Сучасні виклики та відповіді урядування в туризмі (на прикладі ЮНВТО, СЕФ, ОЄСР, ЄС, СРПТ).
13. Системна сутність урядування в туризмі.
14. Схарактеризуйте взаємозалежність п'яти векторів цілей туристичної політики.
15. Сутність цілі/завдань туристичної політики за напрямом сприяння зростанню туризму/ зміцненню конкурентоспроможності туризму.
16. Сутність цілі/завдань туристичної політики за напрямом забезпечення комплексного та пропорційного розвитку туризму.

17. Сутність цілі/завдань туристичної політики за напрямом забезпечення якісного досвіду споживачів.
18. Сутність цілі/завдань туристичної політики за напрямом здійснення координації й узгодження діяльності з подолання фіаско ринку.
19. Сутність цілі/завдань туристичної політики за напрямом трансформації на шляху сталого розвитку; сприяння запровадженню інновацій.
20. Сутність смарт (smart) цілепокладання та декомпозиції цілей в туристичній політиці.

Література:

1. Вектори економічного розвитку 2030. URL: <http://www.ntoukraine.org/assets/files/ntou-book-strategic-ukraine-economic2030.pdf>
2. ДАРТ <https://www.tourism.gov.ua/diyalnist>
3. Дорожня карта конкурентоспроможного розвитку сфери туризму в Україні <file:///F:/2021-2022/tp-2021-2022/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/ntou-book-strategic-ebd-tourismroadmap.pdf>
4. НТОУ <http://www.ntoukraine.org/>
5. Пандемія COVID-19 та її наслідки у сфері туризму України <http://www.ntoukraine.org/assets/files/ntou-book-strategic-ebd-covidreport.pdf>
6. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>
7. Aviation, Travel and Tourism, WEF. URL: <https://intelligence.weforum.org/topics/a1Gb000000LHVLEA4>
8. C.Michael Hall. Tourism Planning: policies, processes and relationships. Second edition. Person. 2008.
9. European Travel Commission. URL: <https://etc-corporate.org/>
10. Hall, Michael C. Politics and Tourism – interdependency and implications in understanding change. URL: https://www.academia.edu/203047/Politics_and_Tourism_interdependency_and_implications_in_understanding_change

11. OECD Tourism Trends and Policies. OECD. URL: <https://www.oecd.org/cfe/tourism/OECD-Tourism-Trends-Policies%202020-Highlights-ENG.pdf>
12. Our Focus. UNWTO. URL: <https://www.unwto.org/our-focus>
13. Velasco, M. (2016) Tourism Policy in Farazman A. Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance. Springer International Publishing. Doi 10.1007/978-3-319-31816-5_2674-1. URL: https://www.academia.edu/31667249/Tourism_Policy
<http://www.ntoukraine.org/assets/files/ntou-book-strategic-ukraine-tourismstrategy2026.pdf>

ТЕМА 3. Еволюція підходів управління/урядування в туризмі

Еволюція підходів управління/урядування в туризмі: основні риси, періоди й практика; підходи: бустеризм, економічний, фізичний/просторовий, орієнтований на громаду, сталого туризму (підвалини й настанови, визначення планувальної проблеми, інструменти й моделі). 2022 – від кризи до трансформації: побудова довіри: просування безпечного та етичного туризму; створення нового нарративу; політичне спрямування щодо реагування та відновлення; ставте людей на перше місце: підтримка робочих місць й навичок; як розвивається туризм? ЮНВТО: дані та ринкова аналітика для політичних дій.

ТЕМА 4. Сталість як нова норма й фокус туристичної політики

Еволюція імперативу сталості (Табл.1). Сталий розвиток й імператив сталого туризму: періоди, характеристика акцентів туристичної політики (Табл.2). Позитивні й негативні впливи туризму. Стійкість та сталість. Сталий туризм: планета (Planet), дохід (Profit), люди (People). Сталий, відповідальний трансформаційний чи регенеративний туризм? Сталий підхід до планування туризму: на шляху до інтеграції планування та розвитку: розробка політики: вихідні положення – стратегічне планування; сучасна планувальна парадигма: синергія ринкових й потреб сталості/стійкості; проблема координації: аудит зацікавлених сторін.

Таблиця 1. Еволюція імперативу сталості

Рік	Подія	Фокус
1972	Конференція ООН з прав людини	Стокгольмська декларація(26 принципів стосовно середовища й розвитку
1987	Brundtland Report	Визначення сталого розвитку, п'ять базових принципів сталості
1992	Конференція ООН з довкілля й розвитку	<i>Порядок денний XXI шляхи забезпечення сталості</i>
2000	UN Millennium Ecosystem Assessment	Способи подолання «розриву» між країнами Півночі й Півдня
2002 2012	Світовий саміт зі сталого розвитку +10 Конференція з питань сталого розвитку – Ріо+20	Новий план сталого споживання й виробництва
2015	Саміт ООН зі сталого розвитку	Цілі сталого розвитку
2019	COVID-19	ЮНВТО. СРПТ. ЄС One Planet. SunX CFT

Табл.2 Еволюція акцентів туристичної політики

Період	Характеристика акцентів туристичної політики
1945-1955	Демонтаж та перебудова політики. Митні, валютні та медичні норми, тощо, введені в дію після Другої світової війни
1955-1970	Активне залучення уряду до туристичного маркетингу з метою збільшення потенціалу доходів від туризму
1970-1985	Залучення держави до розвитку туристичної інфраструктури та використання туризму як <i>інструменту регіонального розвитку</i>
1985 – 2000	Подальше використання туризму як інструменту регіонального розвитку, посилення уваги до екологічних питань , зменшення прямого залучення уряду до створення туристичної інфраструктури, більший акцент на розвиток державно-приватного партнерства та регулювання галузі

2000 – 2015	<p>Подальше використання туризму як інструменту регіонального розвитку, зростання уваги до розвитку мереж, співпраці й кластерінгу. Цілі розвитку тисячоліття</p> <p>Туризм як засіб подолання глобальних проблем – нп., бідності, відсталих територій тощо (країни, що розвиваються та ін).</p> <p>Зелена (блакитна) економіка</p>
2015 -2030	<p>Екологічні проблеми – зміна клімату, забруднення – розширення масштабу та усвідомлення глобальних змін навколишнього середовища. Зменшення торгових бар'єрів. Економічні кризи. ЦСР.</p> <p>Економіка замкненого циклу</p>
Від 2019 -	<p>Безпека та антикризове управління - нові виміри туристичної політики (COVID-19, війна в Україні)ю</p> <p>Імператив сталості</p>

Імператив сталості: цілі сталого розвитку; індикатори сталого туризму ЮНВТО, СППТ, ГРСТ, ЕІСТ. Імператив сталості: європейські та українські реалії. Фіаско ринку проти фіаско урядування.

Питання для самостійного контролю знань за темами 3 та 4

1. Бустерізм: підвалини й настанови, визначення планувальної проблеми, інструменти й моделі
2. Економічний підхід: підвалини й настанови, визначення планувальної проблеми, інструменти й моделі
3. Фізичний/просторовий підхід: підвалини й настанови, визначення планувальної проблеми, інструменти й моделі
4. Підхід орієнтований на громаду: підвалини й настанови, визначення планувальної проблеми, інструменти й моделі
5. Сталий туризм: підвалини й настанови, визначення планувальної проблеми, інструменти й моделі.
6. Сутність концепції сталого розвитку
7. Сутність поняття сталий туризм

-
8. Головні етапи та акценти сталості в еволюції підходів до здійснення туристичної політики.
 9. Сутність позитивних та негативних впливів туризму в підсистемі Планета (Planet)
 10. Сутність позитивних та негативних впливів туризму в підсистемі Дохід (Profit)
 11. Сутність позитивних та негативних впливів туризму в підсистемі Люди (People)
 12. Сутність та відмінності між поняттями сталий, відповідальний трансформаційний та регенеративний туризм
 13. Сталий підхід до планування туризму

Література:

1. C.Michael Hall. *Tourism Planning: policies, processes and relationships*. Second edition. Person. 2008.
1. Defining and linking resilience and sustainability. URL: <https://eturbonews.com/what-is-tourism-resilience-according-to-wttc/>
2. European Commission, Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, *Transition pathway for tourism*, Publications Office of the European Union, 2022. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2873/344425>
2. Making Tourism More Sustainable. A guide for Policy-Makers. UNEP and UNWTO, 2005.
3. Measuring sustainable tourism: a call for action. UNWTO, 2017. URL: <https://www.unwto.org/standards/measuring-sustainability-tourism>
3. Rethinking Tourism. From Crises to Transformation. World Tourism Day 2022 Report. UNWTO. URL: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2022-09/from-crisis-to-transformation-WTD2022.pdf?VersionId=E2562wREejLJYZbb5IkplKFufBA9URdC>
4. Sustainable Tourism 2022 and Beyond: These Are the Keys to Success/ URL: <https://sustainability-leaders.com/sustainable-tourism-redefined/>
5. Sustainable, Responsible, Transformative, or Regenerative Tourism: Where Is the Difference? URL: <https://sustainability-leaders.com/sustainable-responsible-regenerative-tourism-explained/>
4. Tourism in the Green Economy. Background Report. UNEP and UNWTO, 2012.

ТЕМА 5. Засади розробки туристичної політики

Розробка політики й планування: вихідні положення (рішення - дії-результат); взаємозв'язаність, системність, систематичність. 'Об'єкт політики: туризм як системне явище. Еко-системний підхід: бізнес, дестинація, стейкхолдери.

Підходи до розробки політики: фокусований на розвитку (developmental) – оціночне передбачення (appreciative inquiry) – вироблення політики; адаптивний (adaptive)- вирішення проблем (problem-solving) – програмування.

Типи аналізу: дослідження політики й планування (змісту, процесу, результатів); аналіз політики й планування (інформація для вироблення політики й планів, адвокація (сприяння) процесу вироблення політики й планування, адвокація результатів політики й планування. Аналітик як Актор вироблення політики й планування та Актор як аналітик політики й планування.

Масштаб аналізу (макро-, мезо -, мікро- рівні) та фокус аналізу, ключові складові туристичної поведінки, фокус політики й планування, ключові складові політики й планування поведінки.

ТЕМА 6. Роль та функції державних інституцій у туристичній політиці. Функції державних агенцій. Політика – Національна туристична агенція: планування, розвиток інфраструктури, законодавчі основи, фасилітація, інвестиції, стимули/оподаткування, людський капітал, стандарти якості, маркетинг (делегування). Реалії реалізації функцій державних інституцій у туристичній політиці діючим в Україні органом.

Завдання для самостійної роботи 5. Функції урядових структур в управлінні туризмом на національному рівні

Користуючись вже набутими в інших дисциплінах знаннями й результатами пошуку інформації (інтернет-джерела, державні документи, публічні ресурси) щодо змін інституційних засад (структур

та органів) управління туризмом в Україні (за роками) проілюструйте їх КОНКРЕТНІ ДІЇ та ФУНКЦІЇ, систематизуйте у таблиці 3.

Таблиця 3. Шаблон для систематизації функцій державних органів управління туризмом в Україні

Роки/дати	Інституція/орган (назва, місце в структурі державного управління)	Функція	Приклад дій, які відповідають такій функції	посилання

Складіть інформаційно-аналітичну записку щодо функцій державних органів (до 5 сторінок), підсумувавши тенденції за період від набуття Україною незалежності.

Виконане завдання додається до Гугл класу (надсилається на е-скриньку викладача)

Практична аудиторна робота Еволюція функцій урядових структур в реалізації туристичної політики України від набуття незалежності.

Мета роботи: опанувати навички узагальнення й синтезу відомостей з інформаційних джерел на предмет визначення урядувальних функцій, що реально здійснювалися державними органами управління туризмом в Україні від моменту набуття незалежності.

За результатами обговорення виявлених фактів та віднесення їх до відповідних функцій діяльності державних органів реалізації туристичної політики в Україні складається систематизована таблиця/інтелектуальна карта; формуються висновки щодо здобутків та проблем в контексті туристичної політики України.

ТЕМА 7. Роль та функції недержавних акторів у туристичній політиці

Недержавні актори в реалізації публічної політики. Функції національних туристичних організацій: дослідження, ринкова стратегія, розвиток продуктів, операційний маркетинг, дистрибуція (місце/дестинація), промоція, позиціонування, брендинг. Сфери діяльності Національної туристичної організації України. Проблеми й перспективи розподілу повноважень НТА та НТО в Україні.

Завдання для самостійної роботи 6. Роль недержавних (громадських) інституцій в розвитку туристичного сектору України

Користуючись вже набутими в інших дисциплінах знаннями й результатами пошуку інформації (інтернет-ресурси, державні документи, публічні ресурси) щодо діяльності неурядових організацій в туристичному секторі України (за роками) проілюструйте їх КОНКРЕТНІ ДІЇ та ФУНКЦІЇ, систематизуйте у таблиці 4.

Таблиця 4. Шаблон для систематизації функцій неурядових організацій в туристичному секторі в Україні

Роки/дати	НУО (асоціація, спілка...)	Функція	Приклад дій, які відповідають такій функції	Посилання

Виконане завдання додається до Гугл класу (надсилається на е-скриньку викладача)

Практична аудиторна робота Еволюція функцій недержавних структур в розвитку туристичного сектору України від набуття незалежності.

Мета роботи: опанувати навички узагальнення й синтезу відомостей з інформаційних джерел на предмет визначення функцій, що реально

здійснювалися недержавними органами розвитку туризму в Україні від моменту набуття незалежності.

За результатами обговорення виявлених фактів та віднесення їх до відповідних функцій в реалізації туристичної політики в Україні складається систематизована таблиця/інтелектуальна карта; формуються висновки щодо здобутків та проблем в контексті туристичної політики України.

Питання для самостійного контролю знань за темами 5 -7

1. Сутність взаємозв'язаності, системності та систематичності щодо розробки туристичної політики
2. Застосування еко-системного підходу до туристичного сектору в контексті розробки політики
3. Підхід до розробки політики фокусований на розвитку (developmental)
4. Адаптивний (adaptive) підхід до розробки політики
5. Типи аналізу туристичної політики та її розробки
6. Масштаб та фокуси аналізу розробки туристичної політики
7. Функції державних інституцій в контексті туристичної політики.
8. Функції недержавних організацій в контексті туристичної політики.

ЧАСТИНА 2. Інструменти реалізації туристичної політики

ТЕМА 8. Особливості й інструменти туристичної політики міжнародного (глобального) рівня

Архітектура міжнародного регулювання в туризмі: багаторівневність, імперативність та/або диспозитивність. Рекомендації ЮНВТО в контексті туристичної політики: відновлення внаслідок КОВІД-19. Настанови ЮНВТО щодо сучасних акцентів туристичної політики:

- ✓ Сталий розвиток
- ✓ Конкурентоспроможність
- ✓ Інновації, інвестиції та цифрова трансформація
- ✓ Етика, культура й соціальна відповідальність
- ✓ Технічне співробітництво
- ✓ Освіта/просвіта (UNWTO Academy).

Кліматичні дії в туризмі: Декларація Глазго – виміри, декарбонізація, регенерація, співпраця, фінанси. Міжнародна ініціатива «Туризм проголошує надзвичайну кліматичну ситуацію. Пластикова ініціатива ООН в туризмі. Кореляція настанов ЮНВТО з потребами вдосконалення туристичної політики в Україні.

ТЕМА 9. Особливості й інструменти туристичної політики наднаціонального (ЄС) рівня

Сучасні фокуси політики ЄС в контексті туризму. Зелена Угода: екосистемний підхід до сектору (директиви ЄС); Дорожня карта зеленого переходу європейського туризму: 27 напрямів; цифрова трансформація, зелений перехід, стійкість. Європейська система індикаторів сталого туризму.

На шляху до статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу: Європейська політика сусідства (2003 р.); «Східне Партнерство» (2008 р.); Угода про Асоціацію між Україною та ЄС; статус країни кандидата на вступ до ЄС. Проблеми та перспективи кореляції настанов ЄС з потребами вдосконалення туристичної політики в Україні та відновлення туризму в повоєнний період.

ТЕМА 10. Особливості й інструменти туристичної політики національного рівня

Функції урядування в туризмі на національному рівні в контексті реалізації туристичної політики. Функція координації: всередині й між рівнями управління, запобігання дуплікації, узгодженість та спільні дії, публічно-приватне партнерство, за та проти = «індустрія» vs» громади. Функція планування: напрями (розвиток, інфраструктура, користування землею й ресурсами, промоція й маркетинг); підходи (розвиток, адаптивний, оціночне передбачення, вирішення проблем); інституції (різні урядові організації, агенції тощо); масштаби (національний, регіональний, місцевий та/або секторальний) та дії з втілення планів (policy-action relationships). Законодавство та регулювання. Функції урядування в туризмі: урядувальне підприємництво, стимулювання. Функції урядування в туризмі:

промоція, соціальний туризм, захист інтересів. Організація урядувальних дій в туризмі на національному рівні. Національна туристична політика.

Завдання для самостійної роботи 7. Туристична політика країни (за вибором)

Пошуково-дослідне завдання передбачає вибір країни за бажанням здобувача для вивчення основ туристичної політики.

Орієнтовний план:

1. Пріоритетність туристичного сектору, міжнародна відкритість, цінова конкурентоспроможність та сталість середовища.

Серія звітів щодо туристичної конкурентоспроможності Світового економічного форуму та оновлений варіант 2021 року дозволяє проаналізувати надання пріоритетності туристичному сектору, міжнародну відкритість, цінову конкурентоспроможність та сталість середовища у країнах світу як складову оцінки конкурентоспроможності (Рис.3).

Рисунок 3. Складові індексу розвитку подорожей та туризму (WEF, 2021)

2. Характеристика сильних та слабких сторін розвитку туризму в країні (характеристика туристичного ринку країни, його роль і місце у світовому та регіональному масштабі; середовище туристичної діяльності – економічне, політичне, культурне тощо)
3. Структура управління туризмом у країні (національна туристична організація, національна туристична адміністрація – підпорядкованість, функції, структура; взаємодія «державо-бізнес-громадськість» у розвитку туризму країни)
4. Туристична політика держави (основні історичні етапи регулювання туризму в країні, національне туристичне законодавство, роль місцевого самоврядування тощо)
5. Просування туристичного іміджу країни (у т.ч. діючі програми, стратегії, брендінг, туристичні-інформаційні центри (ТІЦи) тощо)
6. Національні програми розвитку туризму (на національному й регіональному рівнях; державні, державно-приватні, державно-громадські тощо).
7. Регіональні програми розвитку туризму (приклади, моделі, інновації тощо)
8. Шляхи та досвід подолання наслідків КОВІД-19 та надзвичайних/кризових ситуацій.
9. Корисний для України досвід

Результати виконання завдання викладаються у аналітичній довідці (до 10 сторінок) й презентації (5-7 хвилин) та додається до Гугл класу (надсилається на е-скриньку викладача)

Практична аудиторна робота Бенчмаркінг досвід національної туристичної політики для України.

Мета роботи: вдосконалити вміння узагальнення й синтезу відомостей з інформаційних джерел, формулювання оціночних суджень, аргументації та презентації результатів пошуково-дослідного завдання, дискусії.

В ході практичних аудиторних занять здобувачі презентують результати пошуково-дослідного завдання, беруть участь у дискусії та узагальненні її результатів.

Рекомендовані джерела:

1. Travel & Tourism Development Index 2021 Rebuilding for a Sustainable and Resilient Future
https://www3.weforum.org/docs/WEF_Travel_Tourism_Development_2021.pdf?_gl=1*j2dj0*_up*MQ..&gclid=CjwKCAjwuqiiBhBtEiwATgvixAiDTv8lQyKb96yVFRy-7RNpdMEX75HQzAm_l8ECkHjVCB4VeX1FhhoCSl4QAvD_BwE
2. Серія звітів щодо туристичної конкурентоспроможності Світового економічного форуму
(<https://www.weforum.org/search?query=Travel+and+Tourism+Competitiveness+report>)
3. WTTC/Economic Research - <http://www.wttc.org/research/economic-research/>
4. Веб-ресурси національних туристичних організацій, адміністрацій та офісів.

Питання для самостійного контролю знань за темами 8 - 10

1. Архітектура міжнародного регулювання в туризмі: багаторівневність, імперативність та/або диспозитивність.
2. Рекомендації ЮНВТО в контексті туристичної політики: відновлення внаслідок КОВІД-19.
3. Настанови ЮНВТО щодо сучасних акцентів туристичної політики
4. Кліматичні дії в туризмі.
5. Міжнародна ініціатива «Туризм проголошує надзвичайну кліматичну ситуацію».
6. Пластикова ініціатива ООН в туризмі.
7. Кореляція настанов ЮНВТО з потребами вдосконалення туристичної політики в Україні.
8. Сучасні фокуси політики ЄС в контексті туризму.
9. Проблеми та перспективи кореляції настанов ЄС з потребами вдосконалення туристичної політики в Україні та відновлення туризму в повоєнний період.

10. Функції урядування в туризмі на національному рівні в контексті реалізації туристичної політики.
11. Функції урядування в туризмі: урядувальне підприємництво, стимулювання.
12. Функції урядування в туризмі: промоція, соціальний туризм, захист інтересів.
13. Організація урядувальних дій в туризмі на національному рівні.
14. Національна туристична політика, законодавство та регулювання.

Література:

1. Державна стратегія розвитку туризму і курортів на період до 2026 року – UA
<https://ua.interfax.com.ua/news/blog/682425.html?fbclid=IwAR0WR8xAZXX77dIISx2exM-VC6WmxqiQnWpnbL6DXKEdh8BLT-tQ8n4P7e0>
2. Дорожня карта розвитку туристичного сектору від Європейського банку реконструкції та розвитку_UA. URL:
<http://www.ntoukraine.org/assets/files/EBRD-Ukraine-Report-UKR.pdf>
3. Пандемія COVID-19 та її наслідки у сфері туризму в Україні. Оновлення до документу «Дорожня карта...»
URL:<http://www.ntoukraine.org/assets/files/EBRD-COVID19-Report-UKR.pdf>
4. Кіптенко В.К., Мотузенко О.О. Науково-практичні засади управління переходом до сталого туризму в Україні. Географія та туризм. Вип.64. - С.11-21.
5. First Edition of the UNWTO Technical Product Portofolio (2011). UNWTO. URL: <https://www.unwto.org/archive/global/news/2011-06-28/first-edition-unwto-technical-product-portfolio>
6. Governing National Tourism Policy (2015). World Travel and Tourism Organization. URL:
https://faculty.ksu.edu.sa/sites/default/files/governing_national_tourism_policy_final.pdf
7. Government Tourism Policy (2011). URL:
https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/78416/Government2_Tourism_Policy_2011.pdf
8. <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-06/one-planet-vision-responsible-recovery-of-the-tourism-sector.pdf>

9. <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2022-09/from-crisis-to-transformation-WTD2022.pdf?VersionId=E2562wREejLJYZbb5IkplKFufBA9URdC>
10. National Tourism Policy (2002). URL: https://tourism.gov.in/sites/default/files/2019-11/National_tourism_Policy_2002.pdf
11. National Tourism Policy Study: Final Report (April, 1978) URL: <https://ufdc.ufl.edu/AA00025928/00001/1j>
12. OECD Tourism Trends and Policies. OECD. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/6b47b985-en/index.html?itemId=/content/publication/6b47b985-en>
13. One Planet Vision for a Responsible Recovery of the Tourism Sector. URL:
14. Recommendations for the Transition to a Green Travel and Tourism Economy (UNWTO-G20). URL: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2021-05/210504-Recommendations-for-the-Transition-to-a-Green-Travel-and-Tourism-Economy.pdf>
15. Rethinking Tourism. From Crises to Transformation. Tourism Day 2022 Report
16. The Glasgow Declaration on Climate Action/ URL: <https://www.unwto.org/the-glasgow-declaration-on-climate-action-in-tourism>
17. Tourism Climate Action. Tools and Resources. URL: <https://www.oneplanetnetwork.org/programmes/sustainable-tourism/glasgow-declaration/tools-resources>
18. Tourism Declares a Climate Emergency. URL: <https://www.tourismdeclares.com/>
19. Transition pathway for Tourism. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_850
20. UN Treaty on Plastic Pollution/ URL: <https://unplasticstreaty.org/>

ТЕМА 11. Особливості й інструменти туристичної політики регіонального рівня

Туристичний регіон, туристична територія, дестинація як об'єкт туристичної політики. Особливості застосування інструментів туристичної політики національного рівня. Регуляторні інструменти: закони; ліцензії, дозволи, стандарти; торгові дозволи; особливі режими – державна допомога; вилучення прав власності (вільна власність або орендне право власності). «Мотивуючі»/ добровільні інструменти: інформування та освіта; волонтерські організації та неурядові організації; технічна допомога; Аргументація та переконання/ кампанія промоції політики. фінансування/ витрати:

фінансування/контрактування; інвестиції або закупівлі; державне підприємництво; державно-приватне партнерство; моніторинг й оцінка; промоція; фінансові стимули. Невтручання.

ТЕМА 12. Особливості й інструменти управління й планування туризму на місцевому рівні

Дестинації: локальний рівень. Туризм на основі громад. Туристична політика й розвиток та менеджмент туристичних дестинацій локального рівня. Роль органів місцевого самоврядування та об'єднань стейкхолдерів. Від маркетингу до менеджменту дестинацій. Організація з менеджменту дестинації: функції, завдання. Фокуси для ефективних моделей урядування/ структур й політики: туристична політика й стратегічне планування; урядування й вертикальне співробітництво (національний – регіональний – локальний рівні); Публічно-приватне партнерство (PPP); громадянське суспільство. Концептуальна пропозиція ДМО в Україні. Напрями діяльності РГО та ЛГО.

ТЕМА 13. Проблеми й перспективи вдосконалення туристичної політики в контексті сучасних викликів (криз)

Виклики сучасності: кризи та інструменти втілення туристичної політики. Критерії аналізу й оцінки туристичної політики: надійність й достатність інструменту (досягнення завдань/цілей); адаптованість до змін; зіставність витрати/результат; урахування витрат на використання інструменту (ІТ технології); справедливість (дотримання прав задіяних Акторів); чутливість до місцевих умов; політична доцільність; прозорість й зрозумілість; легкість у застосуванні; зіставність з підходами у реалізації інших напрямів державної політики. Підходи до втілення політики: зверху – вниз та знизу – догори, інтерактивні – мережа втілення політики.

Питання для самостійного контролю знань за темами 11 - 13

1. Туристичний регіон, туристична територія, дестинація як об'єкт туристичної політики.
2. Особливості застосування інструментів туристичної політики національного рівня: регуляторні інструменти; особливі режими.
3. «Мотивуючі»/ добровільні інструменти туристичної політики;
4. Аргументація та переконання/ кампанія промоції політики
5. Фінансові інструменти та стимули
6. Державне підприємництво та державно-приватне партнерство
7. Моніторинг й оцінка; промоція
8. Дестинації: локальний рівень.
9. Туризм на основі громад.
10. Туристична політика й розвиток та менеджмент туристичних дестинацій локального рівня.
11. Роль органів місцевого самоврядування та об'єднань стейкхолдерів.
12. Організація з менеджменту дестинації: функції, завдання.
13. Виклики сучасності: кризи та інструменти втілення туристичної політики.
14. Критерії аналізу й оцінки туристичної політики
15. Підходи до втілення політики: зверху – вниз та знизу – догори, інтерактивні – мережа втілення політики.

Література:

1. Кіптенко В.К., Мотузенко О.О. Науково-практичні засади управління переходом до сталого туризму в Україні. Географія та туризм. Вип.64. - С.11-21.
2. A Practical Guide to Tourism Destination Management. 2007. UNWTO. <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284412433>
3. A Practical Guide to Tourism Destination Management. 2007. UNWTO. <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284412433>
4. Enhancing Resilience. To Drive Sustainability in Destinations. June 2022. WTTC. URL: https://wtcc.org/Portals/0/Documents/Reports/2022/WTTCxICF-Enhancing_Resilience-Sustainable_Destinations.pdf?ver=2022-06-13-213556-557
5. Policy and destination management. UNWTO. URL: <https://www.unwto.org/policy-destination-management>

6. Ten Principles for Sustainable Destinations: Charting a new path forward for Travel and Tourism. White Paper. September 2022. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Ten_Principles_for_Sustainable_Destinations_2022.pdf?_gl=1*8uanj2*_up*MQ..&gclid=CjwKCAjwuqiiBhBtEiwATgvixARrSTIpZYBUNsGUw2nBY7JJChuiOyMMFNdowzlyFrUXWQebMfqf6hoCM_UQAvD_BwE
7. UNWTO Guidelines for Institutional Strengthening of Destination Management Organizations (DMOs) – Preparing DMOs for new challenges, UNWTO, Madrid, 2019, DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284420841>
8. UNWTO Tourism Definitions, UNWTO, Madrid, 2019. DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284420858>. URL: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2019-11/unwto-tourism-definitions.pdf>

ПРИКЛАД ЗАЛІКОВОГО ТЕСТУ

Туристична політика це те, що держава _____ для

- 1. розвитку туризму**
 - a робить
 - b не робить
 - c вірні усі варіанти
 - d усе перераховане не вірне

Спрощення візового режиму як інструмент туристичної

- 2. політики сприяє:**
 - A зростанню ВВП
 - B мінімізації впливу криз на туристичний сектор
 - C створенню робочих місць
 - D сталому туризму
 - E вірно усе перераховане
 - F усе перераховане не вірне

3. Суб'єктом управління/урядування а туризмі є:

- A туристичний регіон/дестинація
- B турист
- C туристичні організації
- D туристичні підприємства
- E вірно усе перераховане
- F усе перераховане не вірне

4. Державне втручання в сектор туризму спрямоване на подолання:

-
- A впливу зацікавлених сторін
 - B негативних демографічних тенденцій у суспільстві
 - C фіаско ринку
 - D вірно усе перераховане
 - E усе перераховане не вірне

5. Акторами вироблення й реалізації туристичної політики НЕ є:

- A фіскальні органи
- B науковці
- C пенітенціарні органи
- D видатні особистості
- E митні органи
- F вірно усе перераховане
- G усе перераховане не вірне

Сприяння зростанню туризму є ціллю туристичної політики

6. для:

- A розвинених дестинацій
- B нових дестинацій
- C вірно усе перераховане
- D усе перераховане не вірне

Завданнями туристичної політики в контексті цілі

7. забезпечення комплексного та пропорційного розвитку є:

Завданнями туристичної політики в контексті цілі щодо забезпечення безпечного й повноцінного досвіду споживачам

8. є:

- а підтримка дестинації орієнтована на розвиток внутрішнього та міжнародного туризму
- б забезпечення захисту споживачів
- в зростання міжнародних туристичних потоків та надходжень іноземної валюти
- г сприяння піднесенню стандартів якості туристичних продуктів та обслуговування
- д вірно усе перераховане
- е усе перераховане не вірне

Завданнями туристичної політики в контексті цілі щодо

9. запровадження інновацій є:

- а сприяння створенню й діяльності дослідних інститутів/центрів
- б забезпечення діяльності національної туристичної адміністрації
- в сприяння й поширення знань щодо відповідних бізнес-рішень

- d створення умов для гармонійного розвитку туризму у взаємодії з місцевою громадою
- e підтримка іноваційних процесів у секторі подорожування та туризму
- f сприяння піднесенню стандартів якості туристичних продуктів та обслуговування
- g вірно усе перераховане
- h усе перераховане не вірне

10. Пріоритетами туристичної політики за WTTC є:

11. Положення про те, що туризм за своєю природою дає позитивний розвиток є настановою політики

- a Бустерізму
- b фізичного/просторового підходу
- c сталого туризму
- d усі варіанти не вірні
- e вірно усе перераховане

12. До проблем прямого втручання держави в контексті туристичної політики відносять:

- a маркетинг туризму
- b інфраструктурне забезпечення
- v розвиток мереж
- d вірні усі варіанти
- e усі варіанти не вірні

13. Глобальними мегатрендами, що впливають на туристичну політику за WTTC є:

14. Органом відповідальним за виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в галузі туризму був

- A Кластер 2 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації
- b Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
- c Міністерство освіти та науки України
- d усі варіанти не вірні
- e вірно усе перераховане

17. Головним експертом у формуванні туристичної політики за економічним (індустріально) орієнтованим підходом є:

- a природа туристичної діяльності
- b індустрія туризму

- c Планувальник
- d державні інституції
- e усі варіанти вірні
- f усі варіанти не вірні

18. Головними планувальними проблемами бустерізму є

- a Як привабити й розмістити туристів?
- b Як подолати перешкоди позитивній динаміці туризму
- c Як переконати приймаючу сторону бути гостинною до туристів
- d вірні усі варіанти
усі варіанти не вірні

19. Напрямами співпраці в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС є:

- a маркетинг туризму
- b обмін інформацією, найкращими практиками, тощо
- c забезпечення розвитку туристичної інфраструктури встановлення стратегічного партнерства між державами, приватними та суспільними інтересами з метою забезпечення сталого розвитку туризму
- d використання туризму як інструменту регіонального розвитку просування та розвиток туристичних продуктів і ринків, інфраструктури, людських ресурсів та інституційних структур
- e забезпечення подолання кризових явищ у суспільстві
- f розвиток та імплементація ефективних політик і стратегій, зокрема відповідних правових, адміністративних та фінансових аспектів
- g забезпечення охорони навколишнього середовища
- h навчання спеціалістів з туризму, а також нарощення потенціалу в галузі туризму з метою підвищення стандартів якості надання
- i туристичних послуг
- j забезпечення охорони пам'яток культури
- k розвиток і сприяння туризму на основі місцевих громад
- l усі варіанти не вірні
- m вірно усе перераховане

20. Принципами, на яких базується співпраця між Україною та ЄС в рамках Угоди про Асоціацію є:

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Hall Michael C. Tourism Planning: Policies, Processes and Relationships -2nd ed., Pearson Education Limited, Edinburg, 2008.
2. Кіптенко V., Doan P. Destination Ukraine: Tourism Litmus of the transition in Tourism in the Green Economy. Edited by Maharaj Vijay Reddy and Keith Wilkens. Routledge, UK. – 2015., P. 210-224.
3. Кіптенко В.К., Мотузенко О.О. Науково-практичні засади управління переходом до сталого туризму в Україні. Географія та туризм. Вип.64. - С.11-21. Туристична політика зарубіжних країн: підручник/кол.авт.:за ред.А.Ю.Парфіненка. – Х.:ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2016. – 220с.

Додаткові:

1. Вектори економічного розвитку 2030. URL: <http://www.ntoukraine.org/assets/files/ntou-book-strategic-ukraine-economic2030.pdf>
2. ДАРТ. URL: <https://www.tourism.gov.ua/diyalnist>
3. Дорожня карта конкурентоспроможного розвитку сфери туризму в Україні. URL: <file:///F:/2021-2022/tp-2021-2022/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/ntou-book-strategic-ebd-tourismroadmap.pdf>
4. Кіптенко В. Імператив сталості: виклики формування політики розвитку гастрономічного туризму в Україні. Розвиток гастрономічного туризму: стан, виклики та перспектива імплементації Європейського досвіду, 2019. – С.21-23.
5. НТОУ. URL: <http://www.ntoukraine.org/>
6. Пандемія COVID-19 та її наслідки у сфері туризму України. URL: <http://www.ntoukraine.org/assets/files/ntou-book-strategic-ebd-covidreport.pdf>
7. Серія звітів щодо туристичної конкурентоспроможності Світового економічного форуму (<https://www.weforum.org/search?query=Travel+and+Tourism+Competitiveness+report>)
8. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>

-
9. A Practical Guide to Tourism Destination Management. 2007. UNWTO. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284412433>
 10. Aviation, Travel and Tourism, WEF. URL: <https://intelligence.weforum.org/topics/a1Gb000000LHVLEA4>
 11. Defining and linking resilience and sustainability. URL: <https://eturbonews.com/what-is-tourism-resilience-according-to-wttc/>
 12. Enhancing Resilience. To Drive Sustainability in Destinations. June 2022. WTTC. URL: [https://wttc.org/Portals/0/Documents/Reports/2022/WTTTCxICF-Enhancing Resilience-Sustainable Destinations.pdf?ver=2022-06-13-213556-557](https://wttc.org/Portals/0/Documents/Reports/2022/WTTTCxICF-Enhancing%20Resilience-Sustainable%20Destinations.pdf?ver=2022-06-13-213556-557)
 13. European Commission, Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, *Transition pathway for tourism*, Publications Office of the European Union, 2022. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2873/344425>
 14. European Travel Commission. URL: <https://etc-corporate.org/>
 15. First Edition of the UNWTO Technical Product Portfolio (2011). UNWTO. URL: <https://www.unwto.org/archive/global/news/2011-06-28/first-edition-unwto-technical-product-portfolio>
 16. Governing National Tourism Policy). World Travel and Tourism Organization. 2015/ URL: https://faculty.ksu.edu.sa/sites/default/files/governing_national_tourism_policy_final.pdf
 17. Government Tourism Policy (2011). URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/78416/Government2_Tourism_Policy_2011.pdf
 18. Hall, Michael C. Politics and Tourism – interdependency and implications in understanding change. URL: https://www.academia.edu/203047/Politics_and_Tourism_interdependency_and_implications_in_understanding_change
<http://www.ntoukraine.org/assets/files/ntou-book-strategic-ukraine-tourismstrategy2026.pdf>
 19. Initiatives// WTTC. URL <https://wttc.org/Initiatives>
 20. Kiptenko V., Doan P. The Geopolitical Trial of Tourism in Modern Ukraine in Tourism and Geopolitics.: Issues and Concepts from Central and Eastern Europe. Edited by Derek Hall. ABI International. Oxfordshire, UK -Boston, USA, 2017. – P. 51-86

-
21. Making Tourism More Sustainable. A guide for Policy-Makers. UNEP and UNWTO, 2005.
 22. Measuring sustainable tourism: a call for action. UNWTO, 2017. URL: <https://www.unwto.org/standards/measuring-sustainability-tourism>
 23. National Tourism Policy Study: Final Report (April, 1978) URL: <https://ufdc.ufl.edu/AA00025928/00001/1j>
 24. National Tourism Policy. 2002. URL: https://tourism.gov.in/sites/default/files/2019-11/National_tourism_Policy_2002.pdf
 25. OECD Tourism Trends and Policies. OECD. URL: <https://www.oecd.org/cfe/tourism/OECD-Tourism-Trends-Policies%202020-Highlights-ENG.pdf>
 26. OECD Tourism Trends and Policies. OECD. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/6b47b985-en/index.html?itemId=/content/publication/6b47b985-en>
 27. One Planet Vision for a Responsible Recovery of the Tourism Sector. URL: <https://www.unwto.org/covid-19-oneplanet-responsible-recovery-initiatives>
 28. Our Focus. UNWTO. URL: <https://www.unwto.org/our-focus>
 29. Policy and destination management. UNWTO. URL: <https://www.unwto.org/policy-destination-management>
 30. Travel and Tourism Development Index 2021: Rebuilding for a Sustainable and resilient Future. URL: <https://www.weforum.org/reports/travel-and-tourism-development-index-2021/>
 31. Recommendations for the Transition to a Green Travel and Tourism Economy (UNWTO-G20). URL: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2021-05/210504-Recommendations-for-the-Transition-to-a-Green-Travel-and-Tourism-Economy.pdf>
 32. Rethinking Tourism. From Crises to Transformation. Tourism Day 2022 Report
 33. Rethinking Tourism. From Crises to Transformation. World Tourism Day 2022 Report. UNWTO. URL: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2022-09/from-crisis-to-transformation-WTD2022.pdf?VersionId=E2562wREejLJYZbb5IkplKFufBA9URdC>
 34. Sustainable Tourism 2022 and Beyond: These Are the Keys to Success/ URL: <https://sustainability-leaders.com/sustainable-tourism-redefined/>
 35. Sustainable, Responsible, Transformative, or Regenerative Tourism: Where Is the Difference? URL: <https://sustainability-leaders.com/sustainable-responsible-regenerative-tourism-explained/>

-
36. Ten Principles for Sustainable Destinations: Charting a new path forward for Travel and Tourism. White Paper. September 2022. URL: https://www.weforum.org/docs/WEF_Ten_Principles_for_Sustainable_Destinations_2022.pdf?_gl=1*8uanj2*_up*MQ..&gclid=CjwKCAjwuqiiBhBtEiwATgviXARrSTIpZYBUNsGUw2nBY7JJChuiOyMMFNdowzlyFrUXWQebMfqf6hoCM_UQAvD_BwE
 37. The Glasgow Declaration on Climate Action/ URL: <https://www.unwto.org/the-glasgow-declaration-on-climate-action-in-tourism>
 38. Tourism Climate Action. Tools and Resources. URL: <https://www.oneplanetnetwork.org/programmes/sustainable-tourism/glasgow-declaration/tools-resources>
 39. Tourism Declares a Climate Emergency. URL: <https://www.tourismdeclares.com/>
 40. Tourism in the Green Economy. Background Report. UNEP and UNWTO, 2012.
 41. Tourism Statistics// UNWTO. URL: <https://www.e-unwto.org/toc/unwtotfb/current>
 42. Transition pathway for Tourism. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_850
 43. Travel & Tourism Development Index 2021 Rebuilding for a Sustainable and Resilient Future URL: https://www.weforum.org/docs/WEF_Travel_Tourism_Development_2021.pdf?_gl=1*j2dj0*_up*MQ..&gclid=CjwKCAjwuqiiBhBtEiwATgviXAiDTv8lQyKb96yVFRy-7RNpdMEX75HQzAm_l8EckHjVCB4VeX1FhhoCSl4QAvD_BwE
 44. UN Treaty on Plastic Pollution/ URL: <https://unplasticstreaty.org/>
 45. UNWTO e-library// UNWTO. URL: <https://www.e-unwto.org/loi/wtobarometereng>
 46. UNWTO Guidelines for Institutional Strengthening of Destination Management Organizations (DMOs) – Preparing DMOs for new challenges, UNWTO, Madrid, 2019, DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284420841>
 47. UNWTO Tourism Definitions, UNWTO, Madrid, 2019. DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284420858>. URL: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2019-11/unwto-tourism-definitions.pdf>
 48. Velasco, M. (2016) Tourism Policy in Farazman A. Global Encyclopedia of Public Administration, Public Policy, and Governance. Springer International Publishing. Doi 10.1007/978-3-319-31816-5_2674-1. URL: https://www.academia.edu/31667249/Tourism_Policy

-
49. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org/>
 50. World Tourism Barometer // UNWTO. URL: <http://mkt.unwto.org/ru/barometer>
 51. WTTC/Economic Research - <http://www.wttc.org/research/economic-research/>